

Edru Livsstil

Organ for DNT - Edru Livsstil

160. årgang – Nr. 3 – 2021

**Edrupodden • Ny regjering – hva nå?
Intervju med Marit Barene • Eldre og klokere
Cannabispress • Studentprosjekt • Landsmøte 2021**

Som en vitamininnsprøytning

Takk for et godt landsmøte og hyggelige dager sammen. Jeg tror de aller fleste opplevde møtet i Bergen som en inspirasjon i arbeidet for edruskap.

Jostein Solbakken
Leder DNT – Edru Livsstil

Det var gode debatter med sunne meningsutvekslinger og god dialog. Det er da de rette valgene blir tatt. Når det gjelder organisasjonens fremtid, er jeg helt sikker på at vi fortsatt har et viktig samfunnsoppdrag å utrette.

Landsmøtet i Bergen var som en vitamininnsprøytning til vekst og bærekraft.

Endringer er en naturlig del av våre liv, og det skjer hele tiden. Enten de kommer som følge av planlagte eller ikke-planlagte hendelser. Organisasjonen blir ikke bedre enn det medlemmene til enhver tid er villige å gjøre den til, og jeg vil i denne sammenheng gi honnør til delegatene på landsmøtet.

En sterk tilhørighet gjør oss motiverte til å være med og nå organisasjonens mål, og med en positiv holdning gir vi ikke opp.

Våre medlemmer kommer fra forskjellige deler av landet, og er organisasjonens viktigste ressurser. Landsstyret er svært takknemlig for den rollen dere har som ambassadører, og for det arbeidet dere utfører for organisasjonen gjennom distrikts- eller lokallag.

Bærekraftig vekst handler ikke bare om å vokse raskt, men snarere om å vokse i en realistisk takt som kan opprettholdes i lengre tid. I en prosess er det viktig å tenke langsiktig. Fester du blikket på ett punkt langt der framme, får du en stødigere kurs og en raskere tilpasning.

Utvikling er det samme som å navigere i en verden under stadig endring. Folk er vant med å snakke om det som ikke fungerer og de utfordringene som er vanskelige. I en organisasjon er det derfor svært viktig at «vi» kommer foran «jeg». I demokratiske prosesser kan alle presentere sine meninger, men det er flertallet som er «vi» som til slutt bestemmer retningsvalget. Ansvar for organisasjonens fremtid eies altså av oss alle

I en bærekraftig organisasjonskultur tåler vi både endringer og hverandre. Vi har respekt for mennesker og klarer oss godt både i opp- og nedture. De siste årene er det blitt jobbet mye med nytenking, og i denne sammenheng er det viktig for oss å få på plass en solid relasjons- og kommunikasjonskompetanse. Fordi disse to elementene er kanskje de aller viktigste og grunnleggende innenfor organisasjonsutvikling. Jeg vil si at det er selve bærebjelken, for kan man ikke kommunisere, når man heller ikke ut med sitt budskap.

Landsmøtet ga gjennom forskjellige styringsdokumenter klare signaler om at DNT – Edru Livsstil har en fremtid. Verdiene vi står for utgjør en viktig forskjell i samfunnet. Et forebyggende arbeid innebærer å gjøre en tidlig innsats med en klar målsetting om å forhindre at en negativ utvikling skal komme i gang eller forverre seg.

I den nye to-årsperioden skal landsstyret sammen med dere være med og sette inn de riktige virkemidlene, slik at vi også i fremtiden kan kalle oss en bærekraftig bevegelse.

Lykke til i arbeidet!

Tusen takk for innsatsen Marit

På landsmøtet i Bergen ble generalsekretær Marit Barene takket av etter åtte år som ansatt i DNT – Edru Livsstil. De to første årene som prosjektleder i Idrett uten alkohol og deretter som generalsekretær fram til i dag.

Fra 1. november begynner Marit som daglig leder i Rusfri oppvekst med kontor i sentrum av Bergen.

Det har vært en sann glede å samarbeide med Marit, og vi i DNT – Edru Livsstil vil takke henne for lang og flott innsats, og samtidig ønske henne lykke til i sin nye jobb.

Organ for DNT – Edru Livsstil

Utgåve
Nr. 3 2021

Dato
20.10.2021

Utgjevar:
DNT – Edru Livsstil
Postadresse:
Postboks 140
5903 Isdalstø

Besøksadresse:
Kvassnesv. 58
5914 Isdalstø

E-post: post@edru.no
Tlf: 40 80 10 30

Ansvarleg redaktør
Åsmund Kleivenes
E-post: amund@edru.no
Tlf: 40 80 10 30

Redaksjonssekretær
Hilde Rivera
E-post: hilde@edru.no
Tlf: 40 80 10 30

Grafisk utforming
Hilde Rivera
E-post: hilde@edru.no
Tlf: 40 80 10 30

Trykk
Trykkservice
E-post: post@trykkservice.no
Tlf: 56 35 22 50

Opplag: 150

Nettside
www.edru.no

Forsidefoto
bilde av: Marit Barene
Foto:Linda hagewick

ISSN 2535-4159 (trykt)
ISSN 2535-4329 (online)

EDRU PODDEN

«Edru Livsstil: En podcast om rusfrihet» er ute NÅ! Bare å søke opp Edrupodden på Spotify eller andre podcastplattformer og lytte i vei! Vi håper denne podcasten kan være med og oppmuntre mennesker til å ta rusfrie valg i hverdagen.

INNHOOLD

4	Ny regjering – hva nå?	10	Eldre, alkohol og ensomhet
6	Intervju med Marit Barene	13	Cannabispress
8	Ny leder i Juvente	14	Sammen
9	Juba	16	Landsmøtet 2021

Ny regjering – hva nå?

1 3. oktober la Arbeiderpartiet og Senterpartiet frem sin regjeringserklæring, som har fått navnet Hurdalsplattformen. Partiene legger opp til økt innsats både på forebygging, behandling og ettervern, noe Actis er svært fornøyd med. Samtidig mener vi det mangler konkrete forpliktelser.

Behandlingsreform

Den nye regjeringen vil gjennomføre en forebyggings- og behandlingsreform. Det er også en bred enighet om at ettervernet må styrkes. Tilbud om bolig, nettverk, skole, jobb og annet må på plass før pasienten skrives ut fra behandling eller soning.

– Dette er gode nyheter. Her har Actis fått viktige gjennomslag for våre krav.

Det er gledelig at den nye regjeringen tydelig signaliserer at rusfeltet er et område som vil prioriteres også i årene fremover. Vi ser frem til å komme med våre innspill til hvordan reformen kan fylles med konkret innhold, sier fungerende generalsekretær Lars F. Hjetland.

Plattformen inneholder også flere andre viktige tiltak på narkotikaområdet:

- Styrke rusmestringstilbudene i norske fengsel.

- Utrede og fremme forslag til nødvendige endringer i lovverket som sikrer at bruk og besittelse av mindre brukerdoser for rusavhengige møtes med god helsehjelp og oppfølging istedenfor straffereaksjoner.

- Gjennomgå praksis med tap av førerrett i tilfeller der man ikke ser noen sammenheng mellom personens bruk av rusmidler og føring av motorvogn.

samfunnsrolle», i tillegg til å «tilrettelegge for gårdssalg av lokalprodusert alkoholholdig drikke». Sistnevnte var Actis kritisk til da dette ble åpnet for av Solberg-regjeringen. Vi mener flere salgskanaler for alkohol på sikt vil kunne undergrave Vinmonopolets viktige samfunnsrolle.

Savner konkrete forpliktelser

Ap og Sp har tidligere vært enige om en rekke saker, for eksempel reduksjon i taxfree-kvoten av alkohol, innholdsmarkering av alkohol, egne krisesenter-tilbud for kvinner i aktiv rus, og en styrking av arbeidet med å redusere overdosedødsfall. Disse sakene er ikke nevnt i plattformen.

– Vi savner konkrete forpliktelser på disse sentrale områdene, og forventer at regjeringen følger opp tidligere standpunkter, sier Hjetland.

De to partiene vil ha en «forpliktende kvalitetsreform» og trappe opp innsatsen innen psykisk helsevern. For å demme opp for ettervirkningene av pandemien skal barn og unges psykiske helse særlig prioriteres. I erklæringen skriver de blant annet at de vil:

- Lage en ny opptrappingsplan for psykisk helse, med øremerkede midler, og hovedvekt på kommunale tjenester.
- Bevilge penger til lavterskel psykisk helsehjelp, slik at kommuner kan gi slik hjelp uten krav om henvisning.
- Sikre pasienter med langvarige psykiske problemer og/eller rusproblemer rett til en koordinator som skal sørge for nødvendig oppfølging og samordning av tjenestetilbudet.
- Fjerne egenandelen for pasienter til og med 25 år for behandling i offentlig psykisk helsevern.

Avkriminalisering

Den største uenigheten på rødgrønn side ligger i avkriminalisering. SV støttet Solberg-regjeringens forslag til rusreform, som innebærer en generell avkriminalisering av bruk og besittelse av narkotika.

Ap og Sp ønsker ikke generell avkriminalisering, men går inn for en differensiert modell. De vil frita rusavhengige fra straff for bruk og besittelse av narkotika, men ikke unge eller rekreasjonsbrukere.

Alternative reaksjoner

Begge partiene i den nye regjeringen ønsker å utvide bruken av alternative reaksjoner for dem som blir tatt for bruk og besittelse av narkotika. Dette kan for eksempel være soning i rusinstitusjon for rusavhengige som begår kriminalitet, og ruskontrakter med individuelt tilrettelagt oppfølging for unge.

I forbindelse med behandlingen av rusreformen vedtok Stortinget at man ikke skal risikere anmeldelse for rusbruk dersom man bistår noen i en nødsituasjon, den såkalte "Good Samaritan Law". Dette ligger også som et punkt i Hurdalsplattformen.

Sletting av rulleblad etter tre år ble også vedtatt i Stortinget, men er dessverre ikke nevnt i erklæringen. Det er Actis skuffet over.

– Vi er inne i en veldig spennende periode, og vi håper den nye regjeringen vil fortsette å prioritere rusfeltet også i tiden fremover, avslutter Lars F. Hjetland, fungerende generalsekretær i Actis.

Lite konkret om alkohol

Den nye mindretallsregjeringen bestående av Ap og Sp vil være avhengig av et samarbeid med ett eller flere partier i Stortinget for å sikre flertall. I alkoholpolitikken er det nærliggende å tenke at regjeringen vil søke samarbeid med SV og øvrige partier på venstresiden, da de har mange sammenfallende standpunkter.

Generelt kan vi si at partiene er enige om en restriktiv og solidarisk alkoholpolitikk, der man setter hensynet til folks helse fremfor næringshensyn. Plattformen inneholder imidlertid lite konkret om alkoholpolitikk. Støre-regjeringen skriver at de vil «videreføre en restriktiv tobakks- og alkoholpolitikk og opprettholde Vinmonopolets

Intervju med Marit Barene

Tekst: Bo-Nicolai Gjerpen Hansen
Foto: Linda Hagewick

Jeg møter avtroppende generalsekretær Marit Barene på Espresso House i Torggata i Oslo, bare et steinkast fra Torggata 1, hvor Actis og flere av deres medlemsorganisasjoner på rusfeltet holder til. Her begynte Marit som ansatt i organisasjonen for ni år siden, da hun først startet med prosjektlederstillingen i Idrett uten alkohol. Det er en fin høstmorgen med sol og flotte farger, og vi er klare for intervju over kaffe og te.

Det er menneskene som gjør organisasjonen

«Du trer nå av som generalsekretær etter åtte år, og før det jobbet du som prosjektleder for IUA. Er det noe du vil trekke frem fra disse årene som har betydd spesielt mye for deg?» spør jeg. «Det er spesielt menneskene jeg vil trekke frem. Det er menneskene som utgjør organisasjonen. Flere frivillige har stått på i årevis. Det har motivert meg, og jeg er ydmyk overfor det. Det gir meg en stolthet over organisasjonen. Jeg kunne trukket frem flere eksempler, men ett jeg tenker på er God helgestart i regi av Kristiansand Avholdslag. God helgestart er et genialt konsept som samler folk den dagen det drikkes tettest, og det samler de folkene som trenger det aller mest. Jeg har også observert takknemligheten hos dem prosjektet er til for. Engasjementet til de frivillige i laget har imponert meg. Organisasjonen er primært til for mennesker som trenger en rusfri og trygg møteplass. Det er selvfølgelig viktig å påvirke samfunn og ta plass i debatten, men møtene mellom mennesker som lokallagene får til, er kjernen. Lokallagsarbeidet er veldig viktig. Jeg er blitt kjent med flere flotte lokallagsledere. Men alle frivillige – og alle som bidrar – har en viktig rolle. Alle som bidrar, er like viktige. En annen sak som har gjort stort inntrykk på meg, er turen til Jarso i Etiopia i 2018. Vi har et viktig bistandsprosjekt der, og det var flott å se arbeidet de frivillige gjør. Men samtidig setter fattigdommen ting i perspektiv. Det blir klart hvor mye vi har i Norge, og hvor godt vi har det.»

Det er mange ensomme som ikke blir sett

Men det er enda en ting til Marit vil trekke frem: «Prosjektene utgjør også en forskjell. Spesielt prosjektet «Eldre, alkohol og ensomhet» betyr mye for meg. I dag – 12. oktober 2021 – er det åtte år siden min far døde. Søknaden og prosjektbeskrivelsen skrev jeg på grunnlag av egen erfaring, og det jeg så hos min far. Han slet med alkohol og ensomhet på sine eldre dager. Det er i det hele tatt mange eldre og ensomme. Eldreprosjektet har derfor betydd mye for meg. Jeg er fornøyd med hvordan det har utviklet seg, og dagens prosjektleder – Helga Bognø – har gjort en god jobb i å breie ut prosjektet». Det er tydelig at dette betyr mye, og at engasjementet for saken kommer innenfra.» Jeg vil høre mer om Marits vei inn i DNT – Edru Livsstil og rusforebyggende arbeid. «Hva tenner din glød for saken?» spør jeg. «Jeg har vært med siden jeg var barn og med i Juniorklubben. Der var det flere dyktige enkeltpersoner som klarte å motivere meg. Barnas sak er viktig for meg. Jeg har jo bakgrunn som lærer, og jeg ble spesielt inspirert av de barna som var mest innesluttet og de mest bråkete. Det er mange barn som ikke blir sett, og det har alltid vært viktig for meg å se dem. Barn er seg selv og byr på seg selv. Barn lider fort under voksnes rus- og alkoholbruk. Jeg har selv startet barneklubb, og en trygg oppvekst for barn er noe jeg brenner for.»

Sirkelen er sluttet

På mange måter er sirkelen sluttet: Ikke langt unna her vi sitter, stilte Marit til

jobbintervju for ni år siden – et intervju som innledet et nytt kapittel i livet. Jeg lurer på hvordan hun reagerte da hun fikk jobb i organisasjonen, i første omgang som prosjektleder for Idrett uten alkohol. «Før prosjektlederstillingen jobbet jeg på ungdomsskole i flere år. Men så fikk jeg hudkreft. Jeg ble redd, bekymret og sykmeldt. Det gav meg tid til å tenke, og jeg ville tilbake til organisasjonslivet. I starten var jeg mest innstilt på prosjektarbeid. Idrett uten alkohol passet meg perfekt. På den tiden trente jeg også veldig mye. Og etter en tid gikk jeg inn i generalsekretærstillingen. Jeg har trivdes med det, og det er en mangfoldig jobb med flere spennende oppgaver. Samtidig var det også fint å jobbe som prosjektleder og ha et klarere fokus. Det er litt som en boble, og det kan være godt å være i den.» «Var det noe i jobben som generalsekretær du fant overraskende?» lurer jeg på. «Arbeidet består mye av økonomi- og personalansvar, og ikke minst det å representere organisasjonen. Etter hvert er vi også blitt flere ansatte, mens det i starten var bare 3,5 stillinger. Det er mye arbeid som ikke synes utad, men som ligger i bunn.»

Familie, venner, turer, løping og bøker beriker fritiden

Jeg syns det er spennende å høre litt mer om Marit som person. Som ansatte i denne organisasjonen har vi kanskje en større personlig identifikasjon med arbeidet enn det som er vanlig i andre jobber. Vi har tross alt en edru livsstil. «Hva gjør du på fritiden, og hva er det som gir fritiden din farge?» spør jeg. «Jeg og Frank går tur hver kveld hvor vi snakker om dagen. Jeg liker også å

løpe, men det skjer oftere at jeg går turer. Barnebarn er en stor kilde til glede. Familien betyr mye. Vi har brukt å ha familiemiddag hver torsdag, og det er veldig koselig. Under koronapandemien var det vanskelig, og det ble klart for meg hvor mye jeg setter pris på det. Venner betyr mye. Ja, og bøker! Spesielt lydbøker. I det siste har jeg også begynt med noe som kalles dottebok, hvor man trekker streker fra punkt til punkt. Det er utrolig meditativt, og noe jeg gjør daglig.»

Vi må ha tilbud som treffer unge voksne

Marit har vært med i organisasjonen og avholdsbevegelsen lenge, og jeg er spent på hva hun tenker om utviklingen underveis, og ikke minst veien videre for organisasjon og sak. «Vi befinner oss i en spennende tid», påpeker jeg. «På den ene siden øker andelen unge som velger bort alkohol, og de unge debuterer senere med alkohol. Men samtidig ser vi en økende aksept for andre rusmidler, spesielt cannabis. Her ser vi også økende bruk. Hvilke følger burde disse tendensene få for avholdsbevegelsen og andre organisasjoner på rusfeltet sitt arbeid fremover?» «Den siste tiden har man fått mer forståelse for de rusavhengiges sak, og det utøves mer skjønn i møte med den enkelte. Men på den annen side har debatten rundt rusreformen i stor grad flyttet fokus vekk fra de unge som ennå ikke har utviklet noe rusproblem, men står i fare for å gjøre det, og over på voksne, tunge brukere. Hvem tar ansvar for de unge? Det er ikke egentlig noe godt system for unge som faller utenfor. Dette bør det gjøres noe med». Jeg har også et annet spørsmål om unge: «Hvordan skal vi nå frem til den nye generasjonen avholdsfolk?» «Ett mål er å få de nye medlemmene til å bli lenger. Men for å få dem med, må vi ha et tilbud som treffer de unge voksne, for eksempel studenter og den unge foreldregenerasjonen. Derfor er det spennende og positivt at vi har fått inn flere unge ansatte. Det er viktig å lytte til de unge for å få dem med. Samtidig var det mye som var mer

spenstig før. Som medlem i NGU fikk vi veldig fritt spillerom, samtidig som vi så på møter i moderorganisasjonen som mindre spennende. Én ting vi gjorde, var å gå på butikker og forsøke å kjøpe øl som mindreårige. Der de ikke stoppet oss, dukket vi opp om natten og hengte opp store klistremerker det var vanskelig å fjerne. Der stod det at «her får mindreårige kjøpt alkohol». Vi blokkerte også parkeringsplasser utenfor Vinmonopolet ved å stå parkert der i hele åpningstiden. Det vanskeliggjorde kjøp av alkohol, og gjorde at kjøperne fikk gått lenger til fots. Voksenorganisasjonen lot oss holde på. I tillegg var vi på leir og spennende kurs, og vi drev radiokanal. Det var gøy. Det gjelder å lytte til de unge, gi dem spillerom og finne noe som passer der og da. De må få holde på med det som motiverer dem. Jeg tenker jo også på hva det var som gjorde at jeg ble værende i bevegelsen, mens andre falt fra. Jeg tror folk hjelpes av å ha et støttende miljø rundt, men personlig overbevisning spiller også en rolle. Jeg har vært i sammenhenger hvor det drikkes mye alkohol, men har ikke fått noe lyst til å drikke alkohol av den

grunn. Men i de sammenhengene håper jeg at det at jeg sier nei takk til alkohol gjør det lettere for andre.»

Gode samarbeid og økt synlighet

«Er det noe mer du føler Edru Livsstils lesere burde få med seg?» spør jeg. «Kolleger har kommet og gått, men jeg har gledet meg over samarbeidet med hver og en, og det samme gjelder styrelederne og styremedlemmer. Det har vært flinke folk både i styrene og personalet. Vi har snudd trenden med fallende medlemstall, og har de siste årene hatt vekst. Vi har fått stadig flere prosjekter og har utvidet staben. Prosjektene – Eldre, alkohol og ensomhet, Idrett uten alkohol, studentprosjektet Sammen, politikkprosjektet, podcastprosjektet Edrupodden og Meningsmeny – er godt synlige på sine arenaer, og bidrar til økt tilstedeværelse i samfunnet.»

Tiden har flydd underveis i samtalen. Marit har i utgangspunktet ferie, men har flere prosjekter denne høstdagen i Oslo. I november starter hun opp i ny jobb for Rusfri Oppvekst, og fortsetter med det sitt gode arbeid på rusfeltet.

Ny leder i Juvente

Tekst og foto: Marit Barene

Det er onsdag morgen. Inn døren på =kaffe i Akersgata kommer en smilende og fargerik jente. At hun er avholds kan ingen se, men straks praten begynner, hører man at dette er en engasjert ungdom og at avholdssak er viktig for henne. Jenta med det lange navnet Sarah Fabricius Juul-Rasmussen er Juventes nye leder fra i sommer av. Hun legger sykkelhjelm på benken og setter seg godt til rette med en rykende varm kakao mellom hendene. Smilet er på plass fra første stund.

– Min favorittkafé i Oslo heter faktisk «Kakao». Den ligger på Grünerløkka, og jeg synes det er deilig å kunne gå på kafé igjen etter lang tid hjemme alene på min lille hybel i Bærum.

Dialekten er ikke lett å bestemme, men når Sarah forteller at hun er født og levde sine første ni barneår i Danmark, slår det en bjelle. Men selv etter å ha bodd 12 år i Norge, hvorav de siste to i hovedstaden, har hun ennå et snev av dansk i Vestlandsdialekten.

– Mine foreldre bor fremdeles i Norge, men snakker dansk, og under koronapandemien bodde jeg et halvt års tid hjemme hos dem på Vestlandet, og da gikk det selvsagt i dansk hele tiden. Jeg følte meg ensom og isolert på min lille hybel i Oslo hvor jeg både jobbet, spiste og sov døgnet rundt under koronapandemien, og det var ikke noe særlig kjekt, så da dro jeg like så godt hjem

til familien på Lindås i Nordhordland og fikk både bedre plass og mer folk rundt meg.

Det var også her hun første gang ble kjent med Juvente etter at hennes søster gikk på et Fristil-kurs. Sarah vet ikke helt hvorfor Juvente trignet henne, men sommerleiren på Lindås i 2015 ga mersmak og gjorde at hun etter hvert ble aktivt medlem.

– Siden har det egentlig bare balt på seg med engasjement fra min side. På Juventes sommerleirer var jeg bare medlem og syntes det var utrolig kjekt, men så gikk veien til Oslo for å søke jobb, og ganske snart havnet jeg først i Juventes landsstyre, og ved siste landsmøte ble jeg altså valgt inn som leder, sier hun og slår ut med hendene.

I Juvente er det vanlig å velge arbeidende styreleder – ansatt i full stilling, og Sarah forteller at hun syntes overgangen fra å være frivillig til ansatt for samme sak var en underlig opplevelse. Hun tar oppgaven som ansatt på alvor, og trives godt på felleskontoret i Torggata sammen med de unge kollegaene.

– Det er nokså spesielt i år. De fleste i staben er rykende ferske, og vår nye generalsekretær begynner først i januar. Og med etterdønninger fra koronapandemien kjenner jeg på alvoret og ansvaret. Vi har et smalahans-år økonomisk i 2021, som bygger på lave medlemstall fra 2019 og dermed mindre driftstilskudd, men nå setter vi støtet inn og har som mål å komme opp igjen på samme aktivitetsnivå som vi hadde før pandemien – eller høyere, om vi er heldige. Men det krever innsats fra oss alle.

Juvenilederen har mange drømmer for organisasjonen, og medlemsvekst er en av dem. I 2020 klarte ungdomsorganisasjonen å krype over det viktige medlemstallet 700, og målet er å klare det i år og kommende år også.

– Økt medlems- og lagsaktivitet er utrolig viktig, og det vil vi jobbe med gjennom både verving og prosjektene våre, forteller Sarah oppglødd. – En stor utfordring i arbeid med ungdom er at unge ofte er på søk etter nye ting. De vil ikke forplikte seg, men vil ha friheten til å være med på det meste. Så vi skal jobbe for å gjøre Juvente så attraktivt at unge som kommer innom organisasjonen velger å bli lenge hos oss.

Selv har Sarah vært medlem i over åtte år nå. Og som arbeidende leder har hun «forlovet seg» de neste to årene, for i Juvente velges leder for to år av gangen.

– Jeg vurderer å flytte tilbake til Danmark om noen år, forteller hun mens hun lekende kommer inn på sin store hobby, nemlig musikk, og spesielt indiepop og keltisk. – Jeg har begynt å tenke på om jeg skal ta fagbrev i eventteknikk med hovedvekt på lys- og lydteknikk, et studie som finnes ved to studiesteder i Danmark. Men først skal jeg gjennomføre mine to første år som leder i Juvente – en fulltidsjobb som jeg allerede liker. Her er det verving, prosjektarbeid, pressesaker, høringer, politikk og mange oppgaver å bryne seg på.

Ved årets stortingsvalg var ikke Sarah sen om å legge inn sin stemme. «Nå har jeg gjort min plikt» skrev hun på sin Facebook-profil, samtidig som hun proklamerte at hun endelig hadde fått norsk statsborgerskap.

– Det er viktig å avgi sin stemme ved valg, sier 21-åringen før vi går ut i trafikkstøyen i hovedstaden, der Sarah plukker med seg sin flotte grønne elsykkel, før hun trækker lett av gårde til nok en arbeidsdag ved Juvente-kontoret i Torggata.

Juba™

*nettverk

*friluft

*scene

*klubb

Juba Aktivitetsleir på Evjemoen 26.-30. juni

Juba arrangerte Aktivitetsleir i samarbeid med DNT – Edru Livsstil i sommer. 70 deltakere, stort og smått, samlet seg på Evje Folkehøgskole. Været varierte fra sol til regn til torden og lyn, men vi hadde noen fine dager sammen.

Vi badet uansett vær, vi bygde insekthotell, vi besøkte Evje mineralsti – der fikk vi ta med oss steiner og mineraler hjem. Vi sang og vi danset, vi spiste god mat og vi gikk på tur. Vi hadde Maskorama og quiz, vi spilte spill både inne og ute.

Den eldste deltakeren var over 70 år og den yngste var akkurat fylt 1 år. Aktivitetsleiren er for alle. Generasjoner samles i trygge omgivelser, aktiviteter samler oss på tvers av alder og ulikheter. Takk for nok en fin sommeropplevelse sammen!

Eldre og klokere

Hva med alkohol og legemidler?

Å fremme helse og forebygge sykdom

Prosjektet «Eldre, alkohol og ensomhet» har hatt en meget aktiv periode fra sommeren 2021 og ut over høsten.

Helga Bognø, prosjektleder
«Eldre, alkohol og ensomhet»

19. august gjennomførte vi vårt fagseminar på Arendalsuka 2021 med temaet «Eldre og klokere, hva med alkohol og legemidler?». Pårørendes situasjon ble også belyst og vi fikk en god presentasjon om den veiledning og oppfølging som gis i en krevende livssituasjon. Dyktige foredragsholdere var invitert til denne dagen, og det var god deltakelse på auditoriet på Biblioteket i Arendal.

Den 23. august holdt vi et gratis kurs for frivillige medarbeidere i Actis sine lokaler i Oslo.

Det var også her svært god deltakelse, møterommet var fylt opp av engasjerte frivillige fra ulike organisasjoner. Og gode tilbakemeldinger ble mottatt i etterkant av kurset.

Vi har også gjennomført flere foredrag for eldre og ansatte ved seniorsentre i Bydel Østensjø, også dette i Oslo. Samtlige sentre ønsker oss tilbake, aller helst årlig, fordi vår presentasjon erfares som god og viktig helseopplysning for eldre. Og ved samtlige sentre var det mange eldre som deltok, og ikke minst, de var svært engasjerte!

Prosjektleder Helga Bognø holdt utendørsforedrag i sol og finvær for seniorer ved Manglerud Gård Seniorsenter 60 pluss med temaet "Eldre, alkohol og ensomhet".

Det er alltid en glede for prosjektleder som står for presentasjonene, engasjement betyr i beste fall en bevisstgjøring hos deltakerne. Et av arrangementene ble holdt utendørs, dette var på Manglerud Gård Treffsenter 60+, i strålende sommervær i en like vakker hage, inkludert kaffe og vafler. Foredragene ble holdt i løpet av august og september.

Og treffsentrene ønsker oss tilbake med et nytt arrangement allerede innværende år.

Prosjektleder mottok på vårparten også en hyggelig invitasjon fra Ullensaker Frivillighetssentral, og den 3. september fikk vi et flott arrangement hvor tema var «Livet som senior – eldre og klokere?». Det var full sal på Frivillighetssenteret og et særdeles stort engasjement. Og den dagens presentasjon resulterte i invitasjon fra leder av Senioruniversitet i Ullensaker kommune. Hun ønsket i den forbindelse også å invitere kommunens politikere. Så vårt prosjekt får en meget god oppslutning blant folk flest.

Lørdag 4. september deltok prosjektleder med presentasjon på Gjøvik, i regi av Norske Jernbaners Avantgard (NJA). NJA er en aktiv organisasjon med søkelys på livsstil, gode fritidsaktiviteter og et edruelig jernbanelmiljø. Prosjektlederens tema var «Alkoholens påvirkning fra vugge til grav – hvorfor skal vi bry oss?» Presentasjonen ga resultat, og ny invitasjon foreligger fra Drammen kommune.

Prosjektleder har også opprettet et samarbeid med Ahus, Akershus Universitetsklinikk. Og den 10. september holdt vi vårt felles «Pårørendeseminar» i det store auditoriet på Ahus. Og igjen må vi berømme Ahus som tok på seg alle økonomiske forpliktelser med arrangementet.

En lærerik og spennende dag på Gjøvik lørdag 4. september. Invitasjon fra NJA (Norske Jernbaners Avantgard). Foredrag ved lege Audun Mysjka om livsmestring. Prosjektleder Helga Bognø holdt også foredrag med temaet: "Alkoholens påvirkning fra vugge til grav. Hvorfor bry seg?"

Det ble et godt fram møte da Helga holdt foredrag ved Ullensaker Frivillighetssentral, Kulturhuset.

Prosjektleder i Eldre, alkohol og ensomhet, Helga Bognø holdt foredrag på Demensveka 2021 i regi av Osterøy Demensforening i september. Det var godt oppmøte og et engasjert publikum.

Den 21. september holdt vi foredrag for Osterøy Demensforening i forbindelse med Demensuken 2021. Og det er en tydelig sammenheng også når det gjelder alkohol og demens, så dette temaet ble belyst. Også på dette arrangementet var det er god oppslutning. Og nye oppdrag ble avtalt samme kveld.

Undervisning ved HVL, Høgskolen på Vestlandet, har vært gjennomført to ganger i løpet av høsten. Resultatet er at flere av høgskolestudentene i etterkant har ønsket veiledning i forbindelse med sine oppgaver hvor alkoholens konsekvenser belyses og drøftes, både i graviditet og alderdom. Så prosjektleder, som også er jordmor, har fått anledning til å bidra som veileder gjennom hele livsløpet. Hun har per i dag to grupper med høgskolestudenter som mottar veiledning.

Den 19. oktober underviser prosjektleder ved VID, Vitenskapelig høgskole på Haraldsplass Diagonale Sykehus. Dette foredraget vil da bli holdt for studenter som tar sin videreutdanning innen «Avansert gerontologi». Vi har bidratt med foredrag på VID gjennom de siste tre årene.

Prosjektleder har også vært veileder for avdelingslederne ved et av sykehjemmene i Bergen, hvor de ønsker bedre kompetanse på hvordan man kan gjennomføre den gode samtalen med eldre om alkohol og legemidler. Og flere grupper skal veiledes i løpet av høsten.

Actis Vestland har invitert oss til holde foredrag i Voss kommune den 22. november. I den forbindelse vil kommunens politikere bli invitert, samt helsearbeidere, seniorsentre, senioruniversitet og «folk flest». Det kan bli et spennende arrangement med flotte diskusjoner, om vi er riktig heldige.

Ellers er prosjektleder også deltakende i «Gylne Øyeblikk» i regi av Edru Livsstil Oslo+ samt Actis Oslo og Omegn. En busstur med seniorer er gjennomført, og to bussturer står for tur for, i november og desember. I forbindelse med disse turene får vi også mulighet til å komme med informasjon om eldre og alkoholbruk, og ikke minst gode opplevelser og samtaler.

Flere invitasjoner foreligger, spesielt i Oslo-regionen, så nå gjenstår det å finne plass på agendaen.

Her vil selvsagt prosjektleder strekke seg langt for å imøtekomme behov og ønsker.

Prosjektet har som mål å nå ut til eldre, pårørende og helsepersonell med korrekte helseopplysninger innen tema eldre, alkohol og ensomhet. Og hvis mulig også å nå ut til våre politikere for å påvirke eldrepolitikken i kommune. Og ja, vi når ut til alle disse gruppene med vårt prosjekt. Målene er målbare for den store aktiviteten vi fortsatt har i prosjektet.

Det er et tydelig behov for undervisning, informasjon og veiledning. Og med tanke på at vi i 2030 vil være flere eldre enn yngre innbyggere i Norge, har vårt prosjekt sin berettigelse langt inn i framtiden.

Cannabispress

Cannabispress er blitt et fenomen. Minst 35 prosent av unge i alderen 18–30 har brukt cannabis, og flere opplever sosialt press til å bruke.

Tekst: Bo-Nicolai Gjerpen Hansen

Også i år har Respons Analyse gjennomført en stor spørreundersøkelse for oss. Undersøkelsen har 1093 respondenter i alderen 18 til 30 år. I år har vi samarbeidet med Juvente, og har til sammen 25 spørsmål. Fondet for Forskning og Folkeopplysning om Edruskap (FFFE) bevilget støtte til undersøkelsen, og både Respons Analyse og Folkehelseinstituttet har hjulpet til med kvalitetssikring av spørsmålene.

Nytt av året er at vi også stiller spørsmål om narkotika. I år har det vært spesielt aktuelt på grunn av debatten rundt rusreformen. På slutten av fjoråret sto det å lese en svært trist sak i Harstad Tidende om narkopress på Sortland i Vesterålen, hvor jeg selv gikk på videregående. En mor slo alarm: Sønnen ble sosialt ekskludert fordi han ikke ville bruke narkotika. Lignende historier hører vi spesielt fra enkelte bydeler i Oslo, men at man selv på trygge Sortland skulle oppleve narkopress kom som et sjokk.

Det er sannsynlig å anta at cannabis er det illegale rusmiddelet folk opplever mest press rundt. Grunnen til det er at cannabis er mest utbredt, og derfor mer normalisert. Undersøkelsen viser at minst 35 prosent har prøvd dette rusmiddelet. For de siste 12 månedene gjelder det 16 prosent. Av dem som allerede har brukt cannabis, oppgir 10 prosent at de har brukt det i sosiale sammenhenger uten egentlig å ha lyst. Tallet er litt høyere blant de yngste (i alderen 18–21), med 14 prosent. Cannabispress er derfor – dessverre – blitt et fenomen, selv om det er et stykke igjen til å bli like utbredt som drikkepress.

Rusreform

Tidligere i år forsøkte Solbergs regjering å få gjennom en rusreform, som strandet i Stortinget. Hovedgrepet var at man ville avkriminalisere personlig bruk av rusmidler. Det vil si at det ikke lenger skulle være straffbart å bruke rus. Det skulle likevel være ulovlig, og rusmidlene kunne bli konfiskert. I tillegg skulle personer tatt for bruk møte til samtaler. Argumentet var at straff skader, og det ofte er mennesker som har det vanskelig fra før som ender opp med å bli rusmisbrukere. Det er i dag konsensus om at tunge rusmisbrukere primært skal tilbys helsehjelp. Imidlertid var det en rekke problemer med reformforslaget. Blant annet at reformen ikke skilte mellom dem som allerede hadde et rusproblem og unge som ikke hadde utviklet det ennå. Dessuten lå det ikke inne noen opprustning på verken forebyggings-, behandlings- eller ettervernsiden. Dessuten er det ikke alle som opplever det å bryte en lov som ille i seg selv, når det ikke følger med sanksjoner. Selv om det på den positive siden trolig ville blitt flere som hadde våget å søke helsehjelp og snakke åpent om rusproblemene sine om det ble avkriminalisert, er det å forvente at andre igjen ville ha testet ut rusmidler om det ikke fikk konsekvenser, og at det dermed også ville blitt flere som utviklet rusbrukslidelser.

Blant dem som oppga aldri å ha brukt cannabis, svarte faktisk 21 prosent at de ville testet det ut om det var lovlig. Blant dem som allerede hadde prøvd cannabis, svarte 49 prosent at de sannsynligvis ville brukt det oftere. Merk at spørsmålet handler om lovlighet, og at rusreformen ikke foreslo full legalisering, men avkriminalisering. Jeg tror likevel det er sannsynlig at liberalisering i

lovverket ville ha ført til at flere tester ut cannabis, og at enkelte av brukerne ville ha valgt å gjøre det oftere.

Hele 45 prosent av respondentene ønsket å legalisere cannabis. 14 prosent ønsket avkriminalisering der det fortsatt skal være forbudt, men at brukere skulle være unntatt straff. 18 prosent mente at det skal være forbudt og straffbart, men at det alltid skal presenteres et alternativ til straff, som regel helsehjelp. Dette skiller seg nokså markant fra holdningene til andre rusmidler. Når vi spør om andre rusmidler samlet sett er det «kun» 15 prosent som ønsker legalisering.

Det er tydelig at det hos mange har festet seg en forestilling om at cannabis ikke er så alvorlig. Mennesker er flokkdyr, og når noe blir utbredt og normalisert, fremstår det også som mindre farlig. I virkeligheten veier gjerne naboens eksempel tyngre enn de fakta vi kan lese på papir eller skjerm. Vi stoler som regel på hverandre, og hvis en god venn sier at noe er trygt, så ønsker vi å tro at det er trygt. Men i virkeligheten kan cannabis utløse psykoser, føre til utvikling av schizofreni, forverre psykiske lidelser, medføre svekkede kognitive evner, og øker sjansen for å utvikle lungeproblemer. Det er dessuten avhengighetsskapende.

Det er viktig å få ut informasjon om skadevirkningene av cannabis, men også gjøre folk trygge på at det er greit å si nei. Det må være gode rusfrie arenaer for alle, slik at det er lett å søke seg til et trygt miljø. Ingen burde føle at valget står mellom rus eller ensomhet, slik folk kan oppleve om de møtes med narkopress eller drikkepress. Her er det en stor jobb å gjøre.

Studentprosjekt

Drikkeleker, bar-til-bar-runde og andre alkoholaktiviteter ekskluderer studenter som ikke drikker. Derfor har DNT – Edru Livsstil prosjektet “Sammen”, som skal bidra til økt inkludering for studenter som drikker sjeldent, lite eller aldri. Prosjektet har fått støtte fra Stiftelsen Ansvar För Framtiden (SAFF).

Tekst: Bo-Nicolai Gjerpen Hansen

Ekskludering av avholdsstudenter

Fadderukene spiller en viktig rolle i å introdusere ferske studenter for det sosiale livet på studiestedet. Mange studenter er unge og har flyttet alene for første gang. Kanskje kjenner man ingen på stedet fra før. Det understrekes ofte – med rette – at det sosiale livet er like viktig som det faglige. Derfor er det så viktig at alle studenter kan finne seg til rette i fadderukene, og at det finnes aktiviteter for alle. Men hvor fristende er det å delta på bar-til-bar-runde eller drikkeleker om man har en edru livsstil? Og hvor lett er det å si nei til alkohol for studentene som egentlig ikke er så gira på å drikke, men heller ikke har tatt et bevisst avholdsstandpunkt? Undersøkelser fra Respons Analyse i 2020 og 2021 viser at avholdsstudentene har større tendens til å droppe fadderuken enn studentene som drikker alkohol. Det er forståelig, men trist. Og det ønsker studentprosjektet vårt å gjøre noe med.

Fadderne spiller en viktig rolle

Fadderne har mye å si. Om fadderne er bevisste på at alkoholen kan virke ekskluderende, kan fadderne være flinkere til å inkludere og støtte de studentene som velger bort alkohol. Ifølge en helt fersk undersøkelse Respons Analyse har utført for DNT – Edru Livsstil og Juvente i år, opplevde hele 79 prosent at det ble forventet at de skulle drikke alkohol i fadderuken. Fadderne kan også være tydelige på at alkoholfritt er et likeverdig valg, men dessverre opplevde hele 32 prosent av studentene at fadderne bidro til å skape drikkepress i fadderuken. Prosjektet vårt henvender seg til fadderne gjennom Sammen-seminaret på vårparten, hvor vi har flere foredrag knyttet til alkohol og studenter. Videoer fra årets seminar i Trondheim kan ses både på nettsiden og Youtube-kanalen vår.

Fadderukene varierer fra sted til sted

Det er stor forskjell på fadderukene fra sted til sted. Noen studiesteder setter alkoholen i fokus betraktelig mer enn andre, i hvert fall i programmene sine. Likevel kan studentene oppleve et opplegg forskjellig fra hvordan det beskrives, når de først møter opp. Fadderordningen på Oslos andre universitet, OsloMet, fortjener for eksempel skryt for ikke å nevne alkohol med et eneste ord i navnet på aktivitetene sine, og for å ha droppet den berømmelige bar-til-bar-runden, som ellers er en gjenganger ved de fleste høyskoler og universiteter. Fadderuker i Norge er som sådan kjent for høyt alkoholkonsum, og vi forventer ikke at dette skal endres over natten. Men aktiviteter som har alkohol i navnet, og som handler eksplisitt om alkohol, er spesielt ekskluderende, fordi man da føler seg ekstra utenfor om man ikke drikker. Da deltar man jo ikke på den felles aktiviteten.

Her står Shaugfta Parveen, leder i lokallaget Edru Livsstil Oslo+ på stand sammen med Bo-Nocolai Hansen, ansatt i DNT – Edru Livsstil.

Tilstedeværelse på studiestedene

En sentral del av prosjektet er også å være til stede på flere studiesteder med stand. Her snakker vi om tematikken, men deler også ut brosjyrer som forklarer hva drikkepress er, og hvordan man kan bidra til en inkluderende studiestart. Det er viktig å få frem at drikkepress ofte er indirekte og subtilt. Det er sjelden slik at en person insisterer hissig på at andre skal drikke, selv om det også forekommer. Det er oftere slik at usikre mennesker møter en kultur der alkohol ses på som selvfølgelig, og føler at det å avslå alkohol medfører å stikke seg frem ubehagelig mye. Vi ønsker å gjøre oppmerksom på at mange ønsker å droppe alkohol. Dessverre gjorde koronatiltak og sykdom at vi ikke fikk vært til stede på så mange studiesteder som vi ønsket, men vi har vært på Lovisenberg Diakonale Høgskole i Oslo, Høgskolen i Innlandet campus Hamar, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Sørøst-Norge campus

Drammen, samt Samas samiske høgskole i Kautokeino. Utover høsten kommer vi også til å holde foredrag på flere folkehøgskoler sammen med Idrett uten alkohol og Juvente.

Synlighet i media

Det er viktig for oss å spre informasjon og forståelse for tematikken i prosjektet. Prosjektet hadde i august et innlegg på trykk i Universitas med tips til studenter som ønsker å si nei til alkohol, men som synes det er skummelt. I tillegg fikk vi et innlegg på trykk i Dagsavisen med tittelen «Drikk mindre, opplev mer», som også er slagordet for prosjektet. Gjennom de omfattende undersøkelsene Respons Analyse har utført, har vi funnet mye spennende, og dette burde vekke medias interesse fremover. Årets undersøkelse ble nettopp klar, og i år har vi samarbeidet med Juvente om spørsmålene. Undersøkelsen er finansiert av Fondet

for Forskning og Folkeopplysning om Edruskap (FFFE), i tillegg til at Juvente har gått inn med midler.

Prosjektet fremover

Fremover blir det viktig å formidle funnene fra spørreundersøkelsen og være synlige i media. Det ligger allerede flere saker knyttet til prosjektet på vår egen nettside, og det er skrevet mye i sosiale medier. Det er også en egen episode om studentprosjektet på DNT – Edru Livsstils podkast, Edrupodden. Lik og del! Frivillig engasjement ønskes også velkomment. Vi skulle gjerne hatt flere unge frivillige som kunne ha stilt på stands på høyskoler og universiteter. Jo flere som engasjerer seg i dette, jo mer får vi utrettet.

Ønsker du å engasjere deg? Ta kontakt med meg oss på bo@edru.no.

Landsmøte 2021

Tekst og foto: Marit Barene

6 2 personer deltok på årets landsmøte som ble avholdt ved Scandic Bergen City Hotell i Bergen sentrum 17.–19. september. 49 av de frammøtte var delegater. Gjester og delegater kom fra hele landet, og landsmøtet fikk også besøk av nyvalgt leder i vår svenske søsterorganisasjon IOGT-NTO, Lucas Nilsson.

Kulturreise avlyst
Landsmøtekomitéen med Sigrun Håland i spissen hadde planlagt en spennende kulturreise i natur-skjønne omgivelser rundt Bergen dagen før selve landsmøtet. Men covid-19-pandemien som vi har hatt hengende over oss i halvannet år, og som ennå pågår, gjorde at landsstyret valgte å avlyse kulturreise med buss og ferge etter anbefalinger fra helsemyndighetene. Landsstyret takker likevel landsmøtekomitéen for flott jobb i forbindelse med landsmøtet!

Åpning av landsmøtet
Etter at varaordfører i Bergen kommune, Rune Bakervik, ønsket velkommen til Bergen, ble landsmøtet formelt åpnet av leder Jostein Solbakken som la vekt på gleden ved omsider å kunne møtes fysisk.

Landsmøtet var opprinnelig planlagt i juni, men koronapandemien på den tiden gjorde det umulig å gjennomføre fysisk samling.

Etter velkomsttalen tok dirigentene Sigmund Kroslid og Ingrid Hitland over. Årsmeldinger og regnskap er å regne som historie, og ble ikke brukt mye tid på.

Navneendring og logo
Saken om navneendring skapte derimot større interesse. Landsstyret i Edru Livsstil hadde meldt inn forslaget om å fjerne bokstavene “DNT” i organisasjonens juridiske navn og fremtidige logo slik at navnet på organisasjonen skulle endres til EDRU LIVSSTIL. Hele 16 personer ba om ordet til saken. Da det ble stemt over om bokstavene “DNT”

skulle fjernes eller beholdes i navnet DNT – Edru Livsstil, falt forslaget med 26 stemmer. Det hadde vært nødvendig med 32 stemmer etter som navneendring krever 2/3 flertall – skjønt det ble usikkerhet rundt nettopp om navneendring krever 2/3 flertall – noe som er sjekket opp i ettertid, og det kreves.

Forslag til slagord, ny visjon og distriktsgrenser ble utsatt, og det nye landsstyret bes legges fram nye forslag på neste landsmøte om halvannet år. Saken om logoendring ble også utsatt. Dermed beholdes nåværende logo, men det ble gjort vedtak på at lokallag og distrikt skal bruke dagens logo med lagets/distriktets navn plassert under logoen og at det vil bli utformet en profilhåndbok.

Fond og budsjett

En sak som skapte interesse var saken om endring av dagens fond for å frigjøre bunden kapital. Forslaget gikk ut på at Opplysningsfondet og Jubileumsfondet skulle slås sammen og få nye statutter under navnet Utviklingsfondet, og fondet skal plasseres i henhold til organisasjonens etiske retningslinjer. Formålet til fondet er å yte støtte til organisasjonens virksomhet og spesielle tiltak som å sikre deltakelse på DNT – Edru Livsstils landsmøter og strategikonferanser, og yte støtte til andre tiltak som støtter opp om organisasjonens egne aktiviteter. Forslaget ble vedtatt med et tilleggsvedtak om at også organisasjonens pensjonsfond også blir slått sammen med Utviklingsfondet.

Det framlagte budsjettforslaget ble vedtatt med et tillegg om årlig fast tilskudd til organisasjonens internasjonale arbeid i Etiopia de kommende to årene. Kontingenten står uendret.

Arbeidsplan og satsing i perioden 2022–2023

Forslaget til arbeidsplan som tar for seg de fire hovedområdene alkoholpolitikk, media, eiendom og medlemsverving ble vedtatt med tre tillegg om etiske retningslinjer, fadderordning og etablering av Snapchat og TikTok, sistnevnte for å nå ut til yngre mennesker.

Også den foreslåtte ruspolitiske plattformen ble vedtatt med to tilleggs kommentarer om satsing på barn

og på eldre. Dermed har det nye landsstyret og organisasjonen som sådan tre viktige arbeidsdokumenter å arbeide med i kommende periode: arbeidsplan, ruspolitisk plattform og budsjett.

Vedtaksendringer og nytt formål

Landsstyret mente det var tid for å endre formål for organisasjonen, og foreslo «DNT – Edru livsstil er en organisasjon som arbeider rusforebyggende.» Forslaget falt ikke i god jord, og hele 41 stemmer endte på formålsteksten «DNT – Edru Livsstil er en organisasjon som arbeider rusforebyggende. Organisasjonen arbeider for edruskap, fred og menneskeverd. Arbeidet bygger på kristen-humanistisk kulturarv». Utover denne endringen, var det mest rydding i nummerering av paragrafene og mindre tekstendringer som ble gjort.

Valg

Jostein Solbakken, Egil Hitland, Leiv Magnus Haugsgjerd og Elisabeth Kristiansen ble gjenvalgt til landsstyret i kommende arbeidsperiode, noen i nye roller. Tone Teppen, Hallgeir Grødeland og Are Huseby gikk ut av landsstyret, og ble takket av under landsmøtefesten. Nye ansikter i kommende arbeidsperiode er Shaugfta Parveen fra Oslo, Stine Bergsmark fra Gjøvik og bergenseren Anne Charlotte Vallaker Bruheim.

Landsmøtefest og hilsener

At både Actis' leder Arne Johannessen, Juventes nyvalgte leder Sarah Fabricius Juul-Rasmussen og Adalsteinn Gunnarsson fra IOGT Island sendte digitale hilsener til landsmøte, var svært hyggelig og alle hilsener ble presentert på storskjerm. Men at Jubas aktivitetskonsulent Mari Skjerven og nyvalgt leder i IOGT-NTO i Sverige, Lucas Nilsson, deltok på hele landsmøtet, var ekstra kjekt.

Selve landsmøtefesten lørdag kveld bestod av en lekker trereters festmeny krydret med fargerik salsaoppvisning til fengende rytmer fra et nydelig par i Cuba-Norge danseklubb. Også vakkert, klassisk pianospill fra Frode Skag Storheim blandet med humoristiske anekdoter falt i god jord. Og som avslutning på festkvelden framførte sangerinne Kjersti Wiik, pianist Trond Fykse og dikter Bente Bratlund spillet «Midtveis i livet» til stor applaus fra salen. Alt ble bundet sammen av kveldens bergenske festkonferansier Sissel Totland Haugsgjerd og mye allsang. Det må heller ikke glemmes at åtte Kloster-medaljister hadde tatt turen til landsmøtet i Bergen og ble hedret med applaus.

Gjenvalgt leder Jostein Solbakken holdt festtale med tittelen «Et edru blick på den digitale utvikling», før han inviterte prosjektleder Åsmund Kleivenes og generalsekretær Marit Barene opp på scenen for å gi dem et dryss av rause ord og gaver i anledning at begge snart fratrer sine respektive stillinger og trer inn i nye oppgaver andre steder. Også avtroppende landsstyremedlemmer ble raust takket av, Tone Teppen, Hallgeir Grødeland og Are Huseby.

Neste landsmøte er allerede planlagt til juni 2023 i Trondheim eller omegn. Landsstyret og administrasjon blir ansvarlig for arrangementet, og det er bare å begynne å glede seg.

Nytt landsstyre

Det ble valgt nytt styre under landsmøtet:

Leder
Jostein Solbakken
(61) fra Molde

1. nestleder
Leiv Magnus Haugsgjerd
(68) fra Bergen

2. nestleder
Egil Hitland (66) fra Sort-
land

Styremedlem
Shaugfta Parveen (62) fra
Oslo

Styremedlem
Kjell Knutsen (77) fra
Klepp

1. varamedlem
Stine Bergsmark (29) fra
Gjøvik

2. varamedlem
Anne Charlotte Vallaker
Bruheim (48) fra Bergen

3. varamedlem
Elisabeth Kristiansen (53)
fra Oslo

Styreleder Jostein Solbakken ønsker velkommen til Bergen.

Cuba-Norge Dans underholdt oss med cubansk salsa på festmiddagen.

Kjersti Wiik sang nydelige sanger og underholdt under festmiddagen.

Resolusjon frå landsmøtet:

Born treng rusfrie soner

Idretten er den største og viktigaste helsefremmande folkerørsla. Det er difor viktig at idretten vert opplevd som trygg og inkluderande for absolutt alle. Vi veit og at born reagerer på ruspåverka framferd tidlegare enn de vaksne trur. Vi veit og at 3 av 4 vaksne nordmenn vil ha fleire – ikkje færre – alkoholfrie soner. Edru Livsstil meiner difor at alle idrettstribuner og -arenaer må vera alkoholfrie, slik at ingen vert haldne utanfor.

Klostermedaljeinnehavere.
Øverst fra venstre:
Terje Vindenes, Magne Rydland, Kjell Knutsen,
Jorunn S. Holsen, Astri Haaland, Gerd Jorun Igland,
Anne Gerd Sunde og Kjellaug Hartveit.

Ein song for livet

«Där gingo tre jäntor i solen»

song vi der i skulestova på Riple skule.

Tra la, la, la, la, la...

«Du gamla, du fria», «Det er et yndigt land».

«Mellom bakkar og berg», «Reven lå under birkerot» og «Alltid freidig».

«Hvem sover når solflommen gyller vår dag?»

song vi i glade ungdomsår.

«Du er landets verneskog», «Vi vandrer med freidig mot» og «Skyggene faller så dunkle og lange».

Det låg ei spenning i lufta og vi håpte det beste – «En, to, en, to, så slår vi oss til ro...»

«Hanen stend på stabburshella»

song vi den gongen på landbruksskulen,

og seinare song vi både titt og ofte saman med gode vener.

«Fola fola blakken» song vi til små born som ikkje ville sove

og «Fager kveldssol» gav trøyst i tunge stunder.

Kvifor vi song, spør du?

Eg trur vi song for livet.